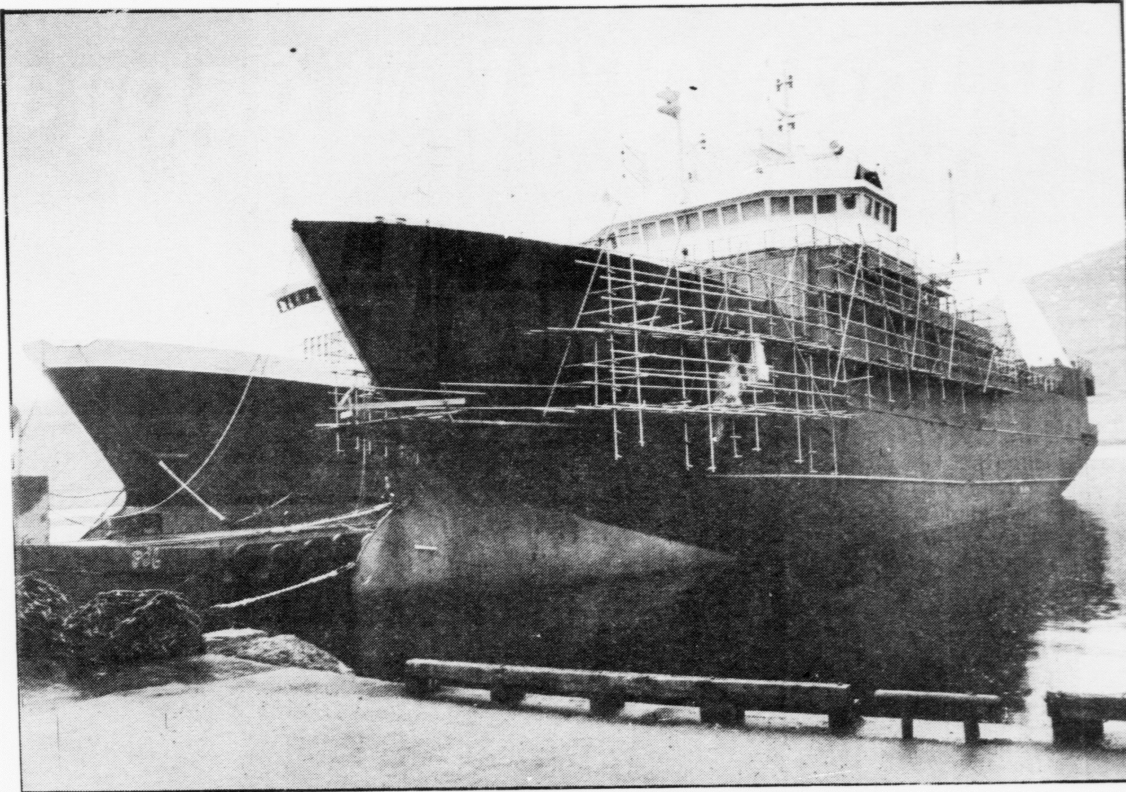

og eisini fyrri Heyga-drang.

Tá Pauli Ellefsen kortini talar um »svans«, má það vera tí at hann er so innlivaður í at »svansa«, at hann heldur það vera greitt, at allir aðrir gera það sama.

Hví varð Heyga-drangur játtaður?

Á vári 1985 samtykti landsstýrissamgongan hin nóg umrødda skipapakkan — allir fyra flokkar. — Hesin pakki fevndi um 16 skip og 3 treytaðar tilsegnir (optiónur).

Hesi skip blivu játtað til ótroyttar stovnar, so sum: rækjur, svartkjaft, svartkalva og skeljar, men harumframt vóru tveir djúpvatnsfeskiskatrolarar, sum komu istaðin fyrri miðalvatnstrolarar, ið skuldu seljast av landinum.

Hesir báðir vóru »Brestir« istaðin fyrri »Skansatanga« og »Heyga-drangur« istaðin fyrri »Vágaklett«.

Til skipapakkan søktu einir 40-50 av okkara frægastu vinnulivs- og fiskimonnum saman við óroyndum ungum monnum, og var tað tí ein »kabala« at fáa henda »pakka« samtyktan við so fáum skipum sum 16.

Vit vildu fegnir geva ungum monnum tann tjansin aðrir høvdu havt, tá fritt var at fara á høvnum, men hetta læt seg jú ikki gera. Eisini vildu vit fegnir sleppa royndum fiski- og vinnulivsmonnum at ganga nýggjar leiðir,

men hesir móguleikar vóru eisini avmarkaðir. Okkurt politiskt »kompromis« mátti gerast og summir umsøkjarar høvdu so góð lyfti frá landsstýrinum 1981-85 at halda um, at landsstýrið, sum tá steig á herðarnar á Paula Ellefsen, kendi seg bundið at taka teir við.

Haldið tykkum fast

Ísfiskatrolaran »Heyga-drang« arvaðu vit sostatt frá Paula Ellefsen, men tað vóru vit, sum kravdu annað bati út í staðin.

Umboð fyrri P/f Heyga-drang høvdu nevniliga verið og talað við Paula Ellefsen á heysti 1984 um loyvi til at byggja trolara í Noregi.

Pauli E. segði nei til innflytan, men mælti teim til at gera sáttmála við Skála Skipasmiðju. Gjerdur teir tað, vildi hann tryggja at landsstýrið játtaði 30% stuðulslán, veðhald fyrri Skibskreditfondlani, veðhald fyrri at skipasmiðjan fór at lata lidnan bát og 90% veðhald fyrri bygglánsfligging.

28. desember 1984 — meðan Pauli Ellefsen enn sat sum lögmaður, gjerdi P/f Heyga-drangur tí sáttmála við Skála Skipasmiðju um bygging av feskiskatrolara fyrri 44 mill. kr.

Viðgerðini av hesum sáttmála slapp Pauli E. frá, tá Sambandið, sum vant skulkaði sær undan samgongu við Javnaðarflokkinn, eins og Pauli E. slapp frá at viðgera teir

triggjar sáttmálarnar, hann hevði lovað Vestmanna Skipasmiðju — helst fyrri at fáa Agnar valdan — meðan hann fullkomuliga yvirhoyrði, at skuldi Vestmanna Skipasmiðja uppfylla hesar, so mátti hon endurreisast.

Á sama hátt slapp Pauli E. undan at viðgera neyðugar sáttmálar til Vágs Skipasmiðju, har hann annars hevði runnið á leistum fyrri at fáa menn, sum hann noktaði at byggja uttanlands, at gera sáttmálar.

Skal ikki siga Paula E. ringan fyrri, at hann royndi at útvega føroyskum skipasmiðjum sáttmálar, tí vit hava øll ynskt at vit kundu bygt skip við vinningi, tí føroysk »expertisa« á hesum øki er neyðug, skulu vit viðlíka-

halda okkara flota.

Eisini høvdu vit øll — fakfeløgini við — skyldu til at royna at varðveita arbeiðsplass, hóast dapurt útlit.

Kortini er Vestmanna Skipasmiðja síðan 1970 tvær ferðir farin á húsagang, Vágs Skipasmiðja hóast nútímansgjerd eina ferð farin á húsagang, Skála Skipasmiðja tvær ferðir endurreist í 70-um farin, á húsagang triðju ferð í 1989.

Einasta skipasmiðja, sum hevur bygt og umvælt alla tíðina er Tørs-havnar Skipasmiðja — hon má so hava havt ávisan vinning.

Hava Jørgen Thomsen, Vilhelm Johannesen og Atli Dam alla ábyrgdina av, at føroyskt skipasmið hevur fingið somu lagnu

sum danskt, svenskt, bretskt, norskt og islendskt, har meginparturin av idnaðinum er niðurlagdur?

Er Pauli Ellefsen, sum var ráðgevari í so nógvum av hesum skipaprojektum og skipasmiðjuendurnum, tann sum ábyrgdarfriur kann arga og speireka í hesum sambandi?

Tagnarskylda

Onkur man hava hildið seg gingið ov vitt í arging, tí nú ljóðar, at »hoering« kann ongin verða í hesum máli, tí øll hava tagnarskyldu.

Var so talan um upplýsing av hesum máli bert roynd at gera sitandi landsstýri til »Barrabas«, ið kundi gingið friur?

Sjálvsagt vilja vit ikki

lata tagnarskyldu gerast forðing, nú málið er komið at liggja sum tað liggur, tí eg rokni við, at allir partar eru áhugaðir fyrri at lýsa tað í æsir, so ongar gitingar sita eftir. Ein lögtingslóg kann so í hvørt fall seta lögtingslógina um tagnarskyldu úr gildi í hesum føri.

Skal sjálvur hósadagin geva eina tíðarfasta — kronologiska — frágreiðing um alla gongdina í sambandi við tey veðhald, sum eru vorðin »effektiv« á Skála og í Vági og vil hon prógva, at tað er ikki byggingin av Heyga-drangi, sum hevur kostað 130 milliónir at byggja.

Báðar skipasmiðjurnar rullaðu nevniliga eina millióna aldu í halli framman fyrri hvarja bygging, henda alda endaði sjálvsagt í teim báðum seinastu skipunum Heyga-drangi og Sverra Ólasyni.

Tað ber nevniliga væl til at byta hesi hall út á allar tær byggingar, verið hava seinastu 6-8 árin, og tá hava væl bæði Jógván Sundstein og Pauli Ellefsen ein leiklut.

Hetta má ikki skiljast so, at undirritaði vil skúgva ábyrgdina á aðrar — heldur ikki umsitingina í Tinganesi, sum Pauli E. plagar at gera — tí tað er givið at tað eftirlit, vit skuldu havt, átti at verið betri so i minsta lagi bleiv tryggjað, at skipið varð gjørt liðugt og figgið aðrenn skipasmiðjan fór av knóranum.

Tá vildi ábyrgd landskassans svarað til 18% av kostprisinum og ikki 90% av bygglánum.

Skal royna at gera hesa frágreiðing so sakliga og objektiva sum til ber.

Men tá tað er gjørt kann umhugsast um ein framvegis skal leggja hin vangan til, tá Pauli E. samvitskuleyst roknar við, at menn ikki troysta sær í tað runudiki, hann politiskt ferðast í.

Nú listarnir yvir effektiv veðhald eru komnir í bløðini, hevði borið væl til at latið tann »politikaran« ella ispegilin spillnaknan.

20/1-1990
Atli P. Dam

